

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 32P/126/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122394299
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Steinsdorferová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2022:6122394299.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica, v konaní pred sudcom Mgr. Ingrid Steinsdorferovou, v právnej veci starostlivosti o maloletého H. J., nar. XX.XX.XXXX, t.č. umiestneného v Centre pre deti a rodiny Banská Bystrica, so sídlom Banská Bystrica, Kollárova 29, v konaní zastúpený opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica, dieťa matky H. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Banská Bystrica, t.č. bytom Banská Bystrica, C. X a otca H. J., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. V. XXX, t.č. bytom Banská Bystrica, I. E. XX, o zmenu zariadenia na výkon nariadenej ústavnej starostlivosti takto

rozhodol:

I. Súd m e n í rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica, č. k. 37P/102/2020-185 zo dňa 09.06.2021 tak, že nariadená ústavná starostlivosť nad maloletým H. J., nar. XX.XX.XXXX sa bude realizovať v Centre pre deti a rodiny Banská Bystrica, so sídlom Banská Bystrica, Kollárova 29.

II. Matka je p o v i n n á prispievať na výživu maloletého H. J., nar. XX.XX.XXXX výživným vo výške 100 eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet Centra pre deti a rodiny Banská Bystrica, so sídlom Banská Bystrica, Kollárova 29, počnúc dňom 02.09.2022.

III. Otec je p o v i n n ý prispievať na výživu maloletého Emila J., nar. XX.XX.XXXX výživným vo výške 100 eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet Centra pre deti a rodiny Banská Bystrica, so sídlom Banská Bystrica, Kollárova 29, počnúc dňom 02.09.2022.

IV. Zročné výživné za obdobie od 02.09.2022 do 29.11.2022 na maloletého H. J., nar. XX.XX.XXXX vo výške 296,57 eura súd matke p o v o ľ u j e splácať v 20 eurových mesačných splátkach spolu s bežným výživným až do zaplatenia, pod hrozbou straty výhody splátok, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia.

V. Zročné výživné za obdobie od 02.09.2022 do 29.11.2022 na maloletého H. J., nar. XX.XX.XXXX vo výške 296,57 eura súd otcovi p o v o ľ u j e splácať v 20 eurových mesačných splátkach spolu s bežným výživným až do zaplatenia, pod hrozbou straty výhody splátok, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia.

VI. Týmto zároveň dochádza k z m e n e rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica, č. k. 37P/102/2020-185 zo dňa 09.06.2021 vo výroku o výživnom na maloletého.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľ (ÚPSVaR Banská Bystrica) sa návrhom podaným dňa 18.08.2022 vo veci samej domáhal zmeny zariadenia na výkon nariadenej ústavnej starostlivosti z Reedukačného centra Čerenčany, so sídlom Rimavská Sobota, Samuela Kollára 72 na Centrum pre deti a rodiny Banská Bystrica, so sídlom Banská Bystrica, Kollárova 29 a zároveň určenia výživného rodičom, každému zvlášť, podľa ich

možností, schopností, majetkových pomerov na účet Centra pre deti a rodiny Banská Bystrica, so sídlom Banská Bystrica, Kollárova 29, počnúc dňom právoplatnosti rozhodnutia súdu. Svoj návrh odôvodnil tým, že reedukačné centrum odporúča umiestnenie maloletého v centre pre deti a rodiny z dôvodu nízkeho veku maloletého, pre ktorý reedukačné centrum nie je pre maloletého vhodným prostredím. Pobyt maloletého v režimovom zariadení neprosieva priaznivo na jeho psychický vývin. Maloletý podľa správy reedukačného centra sa nedopúšťa závažných priestupkov, zapája sa do rôznych činností. Pokiaľ bude mať maloletý zvolený vhodný prístup vo výchove, tak je u neho možné dosahovať pozitívne kroky. Navrhovateľ v návrhu ďalej uviedol, že rodičia by v súčasnosti nezvládali výchovu maloletého a z rodiny sa nenašiel nikto, kto by bol schopný a ochotný zabezpečovať starostlivosť o maloletého. K návrhu navrhovateľ pripojil správu z Reedukačného centra Čerenčany, datovanú dňom 25.06.2022, z ktorej vyplýva odporúčanie ukončiť reedukačný proces z dôvodu, že reedukačný program naplnil svoje primárne ciele, a správu Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny, datovanú dňom 11.07.2021, z ktorej vyplýva určenie zariadenia Centra pre deti a rodiny Banská Bystrica, so sídlom Banská Bystrica, Kollárova 29, pre ďalšiu realizáciu nariadenej ústavnej starostlivosti.

2. Rodičia, napriek výzve súdu, sa písomne vo veci nevyjadрили.

3. Opatrovník na pojednávaní poukázal na správu centra pre deti a rodiny, ktoré odporúčalo reedukačný proces u maloletého ukončiť, a tiež na skutočnosť, že rodičom maloletého ich aktuálna sociálna situácia zabraňuje prevzatie maloletého do osobnej starostlivosti a nedisponovania vedomosti o inej fyzickej osobe, ktorá by bola schopná a ochotná prevziať maloletého do svojej osobnej starostlivosti. Rodičia od umiestnenia maloletého do Centra pre deti a rodiny Banská Bystrica neprispeli na výživu maloletého.

4. Matka na pojednávaní vo výsluchu uviedla, že by chcela, aby maloletý bol umiestnený pani E., ale pokiaľ to nejde, súhlasí s tým, aby maloletý ostal v Centre pre deti a rodiny v Banskej Bystrici. Vo výsluchu potvrdila, že býva s priateľom v podmienkach, kde nie sú finančné, bytové podmienky na starostlivosť o maloletého. K svojim osobným majetkovým pomerom uviedla, že býva v prenajatom 1-izbovom byte so svojím priateľom, kde uhrádzajú nájomné spolu s energiami mesačne vo výške 225 eur, na ktorej sa podieľajú s priateľom v jednej polovici. Jej priateľ je zamestnaný s príjmom okolo 900 eur. Okrem maloletého H. má jednu ďalšiu vyživovaciu povinnosť vo výške 50 eur určenej súdom. Sama nie je vlastníkom žiadnej nehnuteľnosti, osobného motorového vozidla, dlhy u rodiny známych nemá, nemá žiadne pôžičky, neuhrádza žiadne poisťky. V závere svojho vyjadrenia navrhovala určiť výživné na maloletého v sume 100 eur a zároveň potvrdila, že do Centra pre deti a rodiny Banská Bystrica na výživu maloletého neprispela.

5. Otec sa na pojednávanie nedostavil, svoju neúčast' ospravedlnil a súhlasil s tým, aby súd konal a rozhodol v jeho neprítomnosti. Súd preto vo veci rozhodol v neprítomnosti otca.

6. Z opatrovníkom predloženej správy zo sociálneho zisťovania, správy na maloletého z Centra pre deti a rodiny Banská Bystrica, prehľadu predpisov a úhrad výživného na maloletého z Reedukačného centra Čerenčany, z vyjadrenia Centra pre deti a rodiny Banská Bystrica vyplynulo, že maloletý bol dňom 02.09.2022 dočasne prijatý do centra pre deti a rodiny. Maloletý navštevuje zubnú oftalmologickú a pedopsychiatrickú ambulanciu, je nastavený na medikamentóznú liečbu. S rodičmi maloletého bol vykonaný pohovor, pri ktorom rodičia zhodne uviedli, že ich momentálne zlá sociálna situácia im neumožňuje prevziať starostlivosť o maloletého. Zároveň otec pri pohovore uviedol, že pracuje na dohodu a jeho čistý mesačný príjem je 200 eur, okrem toho chodí na rôzne brigády, kde si vie zarobiť 500 eur mesačne. Podľa správy Centra pre deti a rodiny Banská Bystrica u maloletého stále prebieha adaptačný proces, postupne sa oboznamuje s chodom samostatne usporiadanej skupiny centra, prispôsobuje sa požiadavkám, snaží sa dodržiavať dohodnuté pravidlá. Na samostatne usporiadanej skupine sa maloletý správa slušne, autority rešpektuje, ochotne spolupracuje. Maloletý je citlivý a priateľský chlapec, ktorý dokáže zmysluplne fungovať vo vzťahoch. Ochotne spolupracuje na rozvíjaní svojich osobnostných, sociálnych a komunikačných zručností. Je pre neho veľmi dôležité zabezpečiť citlivý a chápaný výchovný prístup, ktorý mu poskytuje dobrý základ na osobnostný rozvoj a zdravý psychický vývin. Podľa oznámenia Reedukačného centra Čerenčany matka má dlh na výživnom vo výške 317,90 eura a otec vo výške 233,30 eura. Centrum pre deti a rodiny Banská Bystrica vyčíslilo výdavky na výživu maloletého na cca 200 eur mesačne.

7. Z potvrdení zamestnávateľov rodičov vyplynulo, že matka dosahuje čistý mesačný príjem vo výške 811,60 eura a otec vo výške 21,51 eura.

8. Otec, podľa lustrácie v registri obyvateľov, okrem maloletého inú ďalšiu vyživovaciu povinnosť nemá.

9. Z opatrovaneckého spisu maloletého vyplynulo, že rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica, č. k. 37P/102/2020-185 zo dňa 09.06.2021 bola nad maloletým nariadená ústavná starostlivosť s tým, že sa bude realizovať v Reedukačnom centre Čerenčany a zároveň rodičom, každému zvlášť, bolo určené výživné vo výške 70 eur na účet Reedukačného centra Čerenčany. Podľa odôvodnenia vyššie uvedeného rozsudku, dôvodom pre nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým bolo stupňujúce sa problémové správanie maloletého v podmienkach centra ako zariadenia na výkon rozhodnutia s voľným režimom, ktoré je neudržateľné, maloletý nerešpektoval authority, režim zariadenia, vulgárne sa vyjadroval na vychovávateľov a chovancov, bol agresívny slovne aj fyzicky voči majetku aj ostatným chovancom, objavilo sa u neho predčasné sexuálne správanie. Rodičia nemali vytvorené podmienky na zabezpečenie adekvátnej starostlivosti o maloletého a s nariadením ústavnej starostlivosti súhlasili.

10. Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica, č. k. 32P/126/2022-29 zo dňa 25.08.2022 súd nariadil Reedukačnému centru Čerenčany dočasne odovzdať maloletého do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Banská Bystrica, do ktorého podľa oznámenia Centra pre deti a rodiny Banská Bystrica, bol maloletý umiestnený dňom 02.09.2022.

11. Podľa § 54 Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

12. Podľa § 62 ods. 1,2,4,5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

13. Podľa § 75 ods. 1, prvá veta Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

14. Podľa § 81 Zákona o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochranej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné. Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa.

15. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že dôvody pre nariadenie ústavnej starostlivosti naďalej trvajú, avšak už len na strane rodičov, ktorí podľa vlastného vyjadrenia nemôžu prevziať osobnú starostlivosť o maloletého z dôvodu zlej sociálnej situácie. Dôvody pre trvanie nariadenie ústavnej starostlivosti na strane maloletého odpadli, nakoľko správanie maloletého sa zmenilo, je bezproblémové, reedukačný proces u maloletého splnil svoj účel, samotné umiestnenie maloletého v reedukačnom centre, vzhľadom na vyjadrenie reedukačného centra, je pre maloletého nevhodné, a preto súd dospel k záveru, že návrh navrhovateľa na zmenu zariadenia na výkon nariadenej ústavnej starostlivosti bol dôvodne podaný. Maloletý dňa 02.09.2022 bol na základe neodkladného opatrenia súdu dočasne umiestnený do Centra pre deti a rodiny Banská Bystrica, kde jeho adaptačný proces naďalej prebieha, avšak u maloletého podľa správy Centra pre deti a rodiny Banská Bystrica, nie sú žiadne výchovné

problémy, nakoľko maloletý sa správa slušne, autority rešpektuje, ochotne spolupracuje. Súd vzhľadom na už umiestnenie maloletého v Centre pre deti a rodiny Banská Bystrica a možnosť častejšieho kontaktovania sa rodičov s maloletým, keďže obaja žijú v Banskej Bystrici, ukončenie reedukačného programu u maloletého mal za to, že zmena zariadenia v zmysle návrhu navrhovateľa je plne v záujme maloletého, a preto návrhu navrhovateľa vyhovel.

16. Keďže súd zmenil zariadenie na výkon nariadenej ústavnej starostlivosti v zmysle § 81 Zákona o rodine, zmenil aj miesto platby výživného rodičom z Reedukačného centra Čerenčany na Centrum pre deti a rodiny Banská Bystrica.

17. Pri určovaní samotnej výšky výživného rodičom na maloletého súd vychádzal z kritérií uvedených v ustanovení § 75 ods. 1, prvá veta Zákona o rodine, t. j. veku, odôvodnených potrieb maloletého a možností, schopností, majetkových pomerov rodičov. Z potvrdenia Centra pre deti a rodiny Banská Bystrica vyplynulo, že mesačné výdavky na maloletého predstavujú cca 200 eur a pozostávajú z výdavkov na školu, cestovania, hygieny, zdravotnej starostlivosti, záujmových krúžkov. Matka, podľa potvrdenia zamestnávateľa, dosahuje čistý mesačný príjem vo výške 811,60 eura a otec, podľa vlastného vyjadrenia pred opatrovníkom, vo výške 700 eur. Súd vzhľadom na vyššie uvedené výdavky na maloletého, príjem rodičov, určil výživné každému rodičovi zvlášť vo výške 100 eur. Súd obom rodičom určil výživné v rovnakej výške z dôvodu, že matka má na rozdiel od otca vyšší príjem, ale jednu ďalšiu vyživovaciu povinnosť a otec má sice nižší príjem, ale okrem maloletého inú ďalšiu vyživovaciu povinnosť nemá.

18. Z vyjadrenia opatrovníka vyplynulo, že rodičia od premiestnenia maloletého do Centra pre deti a rodiny Banská Bystrica, t. j. od 02.09.2022 si neplnia vyživovaciu povinnosť na účet tohto zariadenia, a preto im vzniklo zročné výživné od 02.09.2022 do 29.11.2022 (t.j. do rozhodnutia vo veci samej) každému rodičovi vo výške 296,57 eura (október, november 2022 x 100 eur plus 96,57 eura ako pomerná časť za mesiac september vypočítaná 100 eur / 30 dní v mesiaci = 3,33 eura x 29 dní). Zročné výživné súd rodičom povolil splácať v 20 eurových mesačných splátkach. Pri určovaní výšky splátok súd zohľadnil dobu splatnosti zročného výživného, jeho samotnú výšku, ako aj príjem rodičov.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné písomné odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia, prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici.

V odvolaní musí byť popri všeobecných náležitostiach (§ 127 Civilného sporového poriadku) uvedené, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže byť rozšírený len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Rozsahom odvolania nie je odvolací súd viazaný vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. Odvolanie je potrebné predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami, inak súd vyhotoví kópie odvolania na trovy odvolateľa.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj z dôvodu nesprávneho alebo neúplného zistenia skutočného stavu veci (§ 62 Civilného mimosporového poriadku).

Ak povinná osoba dobrovoľne nesplní vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Ak povinná osoba dobrovoľne nesplní vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom mu bola uložená peňažná povinnosť môže oprávnený podať návrh na výkon exekúcie podľa zákona č. 233/95 Z. z. v znení neskorších predpisov (Exekučný poriadok).

Vzhľadom k tomu, že po vyhlásení a odôvodnení rozhodnutia matka a opatrovník zhodne uviedli, že sa vzdávajú práva podať vo veci opravný prostriedok, bolo by ich prípadné odvolanie právne neúčinné.